

עבודת השם

פרשת "מאֹת"

משם. בא מלאך המוות וסיפר לפני בית דין של מעלה את כל מה שקרה, ועל שבועת רבי יהושע בן לוי, אמר הקדוש ברוך הוא לבדוק בפנקסיו של רבי יהושע בן לוי, אם קרה שפעם אחת חזר בו משבועתו, וכשבדקו ראו, שאף פעם לא חזר בו משבועתו, ופסקו, שכיוון שנכנס ונשבע, גם עתה לא יחזירוהו משבועתו, אך חייבוהו להחזיר את החרב למלאך המוות, כיוון שאם לא כך יתבטל המלאך משליחותו. ממעשה מוזעזע זה יש ללמוד כמה חשוב הוא מי שלא נשבע לשווא. ובזכות זה זכה רבי יהושע להיכנס חי לגן עדן, אם כן כמה צריכים אנו להיזהר בנדרים ובשבועות, כדי שלא נכשל חס וחלילה!?

מספרים על חסיד אחד, ירא ה' וסר מרע, שהיה מבאי ביתו של הסבא משפולי זכותו יגן עלינו אמן, אותו חסיד היה עשיר מופלג, ולא חסר לו מאומה, מלבד צרתו האחת, שלא זכה להיפקד בפרי בטן. בכל פעם היה העשיר מתחנן על נפשו לפני רבו האדמו"ר הקדוש, שיבטיחו להיפקד בבן זכר של קיימא, אך הצדיק דחהו בלך ושוב. במשך חודשים רבים נדחה על ידי רבו עד שהחליט אותו חסיד להיכנס לרבנות, לשבת ולהטרידו, עד שיגזור אומר, שתפקד אשתו בפרי בטן. אותו יום היה הסבא משפולי עסוק בדברים העומדים ברומו של עולם, לבטל גזרה קשה מעל ראשם של בני הקהילה, והנה פתאום מופיע אותו חסיד, ומתחיל להעסיק את הרבי בבקשה פרטית, התחיל הסבא לומר לו, שאין זו שעת הכושר, ועתה הוא עסוק והתחנן לפני שיניחו ויבוא פעם אחרת. אך החסיד בשלו: "אינני זו עד שהרבי יגזור ויבטיח שאזכה השנה בבן". הדבר עיכב את הרבי וציערו עד מאוד, וכל מה שעשה לא עזר, אלא החסיד הוסיף, והכפיל להטריד את הצדיק, הרבי ביקש מהחסיד שילך, ואם לא יעשה כן הוא יתחרט. אך גם לזאת לא שמע החסיד. כראות הסבא משפולי זכותו יגן עלינו אמן, שהחסיד בשלו, אמר לו: "אני נשבע לך, כי לא יהיו לך בנים לעולם". כשמוע החסיד את הדברים האלה נבהל וברח מיד מחצרו של הצדיק, ונאנח, כמי שחרב עליו עולמו. וכבר התייאש מדבר זה והשלים עם המציאות. לימים נסע אותו חסיד לעיר קוריץ לצורך מסחרו, ושמע רבות אודות הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זכותו יגן עלינו אמן, ועל היותו בעל רוח הקודש, בעל מופתים, ודבוק בהשם יתברך בכל אבריו וגידי. שאל החסיד העשיר את בני העיר למצבו הכלכלי של רבי פנחס. וכשמע שמצבו הגשמי ירוד, עני מרוד הוא עד פת לחם. הלך לביתו ואמר לרבנית שתקנה לליל הסדר את כל הדברים על חשבונו. שולחן, כסאות, מפות, מלבושים, בשר, עופות, דגים, יין, פירות וירקות, קמח למצה שמורה ועוד.. ובקש בתמורה,

"איש ביידיך נדר לה', אוֹהֶשְׁבֶּע שְׁבַעָה לְאִסֵּר אֶסֶר עַל־נַפְשׁוֹ..." (מטות ל ג) הלשון בפסוק איש ואישה בא לומר מגיל מצוות וזכר מגיל שלוש עשרה ניקרא איש ואישה מגיל שתים עשר נקראת אישה ואז הם אחראים למעשיהם. עד שהם נקראים איש ואישה האב זכאי לקיים או לבטל את נדריהם. בפרשה זו אנו מוצאים את חומרת העוון של הנודר נדרים ואינו מקיים, וכן הנשבע לשקר. וכבר ידועים דברי חכמינו וזכרונם לברכה בגמרא שבת (לב) שבעוון נדרים אשתו ובניו של אדם מתים. וכל הנודר כאילו בנה במה, והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן, ונקרא חוטא. ובימינו מצוי לצערנו עוון זה לרוב, על ידי שנודרים לתת נדבות, ולקיים מצוות. ואחרי כן באים שלא לקיימם, ונמצא עוון חמור בידם, ולכן האיש החכם וירא אלוקים ירגיל עצמו תמיד לומר "בלי נדר" כדי שאפילו אם הרגיל עצמו לעשות איזה מעשה טוב, לא יהיה עליו בחיוב של נדר, אלא הכול יהיה בלא נדר. המקובלים כתבו: שנפש המלאך הגבראת מאותה נדבה עומדת תלויה עד שהאדם ישלים את נדרו, ובגמרא תענית (ח) אמרו: "שאינן גשמים נעצרים אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנים". והדברים אמורים גם כלפי שבועת שווא, שצריכים להיזהר שלא להישבע לשווא (לעולם לא להישבע אפילו בדברי אמת).

מצאנו בגמרא כתובות (עז) מעשה מוזעזע ברבי יהושע בן לוי, שכשהגיע זמנו להיפטר מן העולם הגיע אלו מלאך המוות כשסכיניו שלופה בידו. ביקשו רבי יהושע להראות לו ברנעיו האחרונים את מקומו בן עדן. הסכים מלאך המוות והתחילו ללכת לשם. בדרך אמר רבי יהושע למלאך המוות, שייית לו את הסכין, משום שמפחד ממנה, גם לזה הסכים מלאך המוות ומסר לרבי יהושע את סכיניו. כשהגיעו לשם הגביהו מלאך המוות, כדי לראות את מקומו, מיד קפץ רבי יהושע חי לגן עדן ונשבע שלא יצא

49:23	כניסת השבת
20:25	צאת השבת
19:44	שקיעה
20:56	ה. תם
5:54	הנץ

הפטרות: "דברי ירמיה"

מהרבנית להתארח בבית הצדיק בליל הסדר. שמחה הרבנית והתחילה להזמין את הדברים, ואילו מן הצד משתומם לו רבי פנחס, מדוע אין אשתו מטרידה אותו השנה על הכסף עבור הוצאות החג? הרבי לא שאל מאומה, והמשיך בעבודת הקודש שלו.

בערב פסח רואה רבי פנחס שהבית מאיר, כלי כסף וכלי זהב, שמלות חדשות, רהוט חדש, כלים מבריקים, מיד שאל הוא את הרבנית מהיכן כל הפאר הזה? הצביעה הרבנית על האורח החסיד, ואמרה שהכול בזכותו. נתן לו רבי פנחס יד לשלום וישבו לקדש. התחיל באמיר, ההגדה, ולאחר הכוס השני, טרם ניגשו ליטול ידיים, שאלו רבי פנחס, מדוע הגיע? ומה חסר לו? סיפר לו אותו חסיד בקול בוכים, את מה שקרה אצל הסבא משפולי זכותו יגן עלינו אמן, ובקשו לבטל את השבועה, כדי שיזכה להיפקד בבן זכר של קיימא. הרדה רבי פנחס רבות בבקשתו של העשיר, ואמר לו: "אם יש לי זכות בשמים, אני נשבע לך, כי עוד השנה הבאה אשתך תלד בן זכר של קיימא". שמח אותו עשיר ונשק את ידיו של הצדיק, ואכן כך היה, לאחר שנה ילדה אשתו בן זכר. הצדיק

סיפור בהמשכים "גלות של עגלון" חלק א.

כשהיו באים ימי בין המצרים הייתה האווירה משתנה בבית-מדרשו של הצדיק. במקום השמחה החסידית, השורה שם דרך קבע, הורגשו היטב צער הגלות והאבל על חורבן הבית. את האווירה הזאת השרה רבי ברוך, אשר המחיש לסובבים אותו את משמעות צער השכינה וצער הגלות. רוב ימי שלושת השבועות היה רבי ברוך מסתגר בחדרו. לעיתים אף נהג להתחפש לאיש פשוט ולצאת לערוך 'גלות'. הוא היה נודד בדרכים, מתערב בין המון העם, וסובל עמם את קשיי היום-יום. אולם תמיד עשה מאמץ לחזור לאמירת 'איכה' בבית-מדרשו עם חסידיו. שנה אחת התחפש הרבי לעגלון, ובראש-חודש מנחם-אב יצא חרש מביתו, בעוד אין איש מחסידיו מעלה על הדעת שהעגלון הפשוט היוצא מן הבית הוא הצדיק עצמו. הוא הלך אל קצה העיירה, שכר עגלה רתומה לסוסים, ועמד בין העגלונים מוכן לשרת את הלקוחות. לא עבר זמן רב וניגש אליו פריץ בריא-גוף ושאל: "יהודון, כמה יעלה לי לנסוע מכאן לברדיצ'ב וחזרה?". רבי ברוך הרהר במהירות. הדרך לברדיצ'ב מצריכה שלושה ימים הלך, שלושה חזור, ועוד יום-יומיים להתעכב שם. אם-כן יוכל לחזור בזמן לקראת תשעה באב. הוא נקב בסכום, והפריץ הסכים ועלה על העגלה. רבי ברוך עלה אל מושב העגלון ופתח בנסיעה. מאחר שלא היה מנוסה במלאכה זו, הרגיש היטב את תלאות הדרך. שוב ושוב נכנסה העגלה למהמורות, והטלטלות הכאיבו לגופו החלוש ממילא. אך הוא ראה בכל הסבל ביטוי-מה לגלות השכינה. בלילות היו עוצרים באחד מפונדקי-הדרכים. הפריץ היה נכנס ללון בפונדק, בעוד רבי ברוך נשאר ללון בחברת הסוסים, כמנהג העגלונים. עם עלות השחר היה רבי ברוך קם, מתפלל, ולאחר מכן עולה שוב אל מושב העגלון, השוט בידו, והוא ממתין לצאת לדרך. בהגיעם לברדיצ'ב, יצא הפריץ לעסקיו והצליח בהם מאוד. בערב חזר שמח וטוב-לב למלון שבו השתכן, וחגג את הצלחתו בשתייה. הפריץ לא נזהר ומתוך שכרותו פטפט יתר על המידה ושיתף את היושבים סביבו בהצלחותיו. לבסוף נרדם שיכור כלוט. באותו ערב ישב במלון ראש חבורת שודדים. זה היה אחד מתכסיסיו, להאזין לשיחות האורחים במלון לאחר שהם משתכרים ולהוציא מפיהם מידע חשוב על הכספים שהם נושאים עמם. כאשר רצה רבי ברוך לצאת לדרך חזרה, לא הייתה לו ברירה אלא לעמוס את הפריץ השיכור על כתפיו ולהיחזו בתוך העגלה. הזמן דוחק, תשעה באב מתקרב, והוא מוכרח לצאת לדרך. הוא הוביל את העגלה בדרך העוברת ביער, בעודו מהרהר בנפלאות הבריאה המתחדשת עם שחר. **המשך יבוא!**

רבי ישראל מרוז'ין זכותו יגן עלינו, סיפר לחסידיו שבשעה שנשבע רבי פנחס מקוריץ, נעשה רעש גדול בשמים. שני צדיקי עולם נשבעו, שבועתו של מי תקיים? פסק בית דין של מעלה: מי שלא נשבע אף פעם אפילו באמת, את שבועתו נקבל. חקרו וברקו וראו שרבי פנחס לא נשבע אף פעם בחייו, ולכן קיימו את שבועתו, לתת לאותו חסיד עשיר בן זכר של קיימא.

הדברים מאירים, וכתובים בפסוק בפרשתנו: "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" פרוש: אדם שהוא לא מחלל את דברו ככל היוצא מפיו יעשה, כך מקיימים בשמים את דבריו. עלינו להיזהר לשמור את דברינו ולקיימם, ולהיזהר רבות בעוון נדרים ושבועות, משום שאפילו אם מקיימם נקרא "רשע" ולכן הטוב ביותר לומר תמיד "בלי נדר" ולהיזהר לקיים כל הבטחותיו, כמו שנאמר: "מוצא שפתיך תשמור", ובוזה נישא טובה וברכה לחיי העולם הבא, אמן. "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" כי מי שאינו מדבר דברים בטלים אלא כל היוצא מפיו מקיים, גם הקדוש ברוך הוא יעשה דבריו, כי צדיק גזור והקדוש ברוך הוא מקיים. (פניני התורה)

פנית ההלכות ע"פ ילקוט יוסף כ"ד ד' "סימן של - דיני יולדת בשבת"

1. בעל רכב שהסיע יולדת לבית חולים אינו רשאי לחזור ברכבו בשבת, הואיל ואין כאן יותר ענין של פיקוח נפש. אבל נהג אמבולנס מותר לו לשוב למקומו, הואיל ויתכן שיצטרכו לו עבור חולה אחר. והרי אפילו ספק של פיקוח נפש דוחה שבת. ואמנם כל זה באופן שאין אפשרות להודיע לנהג באמצעות מכשיר קשר, או שהמקום אליו הוביל הנהג את החולה הוא מרוחק מעיר, ואם יצטרכו לו להצלת חולה אחר הדבר עלול לעכבו בזמן יקר, אבל הא לאו הכי גם נהג אמבולנס אין לו לחזור לבסיסו אחר גמר הנסיעה. (ילקוט יוסף שבת כ"ד ד' עמוד רצה)

2. עם גמר הנסיעה אסור לכבות את הפנסים של המכונית, כי הרי אין בזה צורך לחולה. ובשעת הנסיעה עצמה בלילה, מותר לכוון את פנסי המכונית כפי הצורך כדי למנוע תאונה. אך לא ידליק את האור הגדול, גם כדי למנוע הדלקה נוספת על לוח הבקרה. (ילקוט יוסף שבת רצ"ו)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת שלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד...